

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

postmottak@fin.dep.no

Høringsuttalelse - nye regler om fritak for dokumentavgift

1. INNLEDNING

Det vises til høringsnotat fra Finansdepartementet av 22. mai 2015 vedrørende nye regler om fritak for dokumentavgift ved omorganiseringer med skattemessig kontinuitet. Høringsnotatet har svarfrist 21. august 2015.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS (heretter "**NTE**") er ikke høringsinstans, men finner likevel grunn til å avgi en selvstendig høringsuttalelse.

1.1 Kort om NTE og virksomheten

NTE er et av landets største e-verk - både som kraftprodusent, kraftomsetter og netteier. Kjernevirksomheten er energiproduksjon og -omsetning, nett, elektroentreprise og telekommunikasjon.

NTE er organisert som et konsern med Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS som morselskap. NTE eies i sin helhet av Nord-Trøndelag fylkeskommune. Selskapet har hovedkontor i Steinkjer og i tillegg butikker, produksjonsanlegg, enheter for nettdrift og installasjonsavdelinger/enheter over hele Nord-Trøndelag fylke og en enhet i Trondheim.

NTE har vært heleid av Nord-Trøndelag fylkeskommune siden opprettelsen i 1919. Utviklingen har skjedd ved en sammenhengende utbygging av vannkraft, ved at mindre kommunale kraftverk har blitt kjøpt opp av det fylkeskommunale selskapet, og ved at nye forretningsområder er etablert. NTE har drevet installasjon og handelsvirksomhet i stort omfang siden 1924. I 1990-årene ble NTE omdannet fra forvaltningsbedrift til fylkeskommunalt foretak, videre til aksjeselskap på 2000-tallet, med forretningsområdene organisert i heleide datterselskaper. Det har også vært en satsing på vindkraft.

2. OM FORSLAGET

I høringsnotatet av 22. mai 2015 foreslår Finansdepartementet å endre dagens rettstilstand med hensyn til hvilke omorganiseringer det ikke skal betales dokumentavgift for. Finansdepartementet foreslår å etablere fritak for omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Fritaket foreslås i § 2 første ledd bokstav k i Stortingets vedtak om dokumentavgift. Bakgrunnen for forslaget er særlig et ønske om regler som er utformet i samsvar med prinsippene om optimal beskatning. Dette innebærer at reglene skal utformes slik at de i minst mulig grad påvirker aktørenes valg mellom ulike varer og tjenester, og i relasjon til det foreliggende forslaget slik at avgiftsreglene ikke skal være til hinder for ellers fornuftige og ønskelige omorganiseringer.

NTE Holding AS	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Foretaksregisteret
	Sjøfartsgata 3	07400	74150400	992 462 841 MVA
Postadresse	Steinkjer		Bankkonto	Hovedkontoradresse
Postboks 2550	E-post		1503 02 41344	Sjøfartsgata 3
7736 Steinkjer	nte@nte.no			7736 Steinkjer

Det fremgår av høringsnotatet at de nye reglene vedrørende fritak for dokumentavgift ved slike omorganiseringer kun er ment å få anvendelse på tilfeller der både den formelle omorganiseringen og tinglysingen er skjedd etter at reglene er trådt i kraft. Departementet foreslår at tidspunktet for ikrafttredelse settes til 1. januar 2016. Dette innebærer at de nye reglene i utgangspunktet ikke vil komme til anvendelse på tilfeller der den formelle omorganiseringen har skjedd før 1. januar 2016, mens en eventuell tinglysing først skjer etter 1. januar 2016.

2.1 Utviklingen i lovverket

Ved Stortingets behandling av St. Prp. nr. 1 f(1986-87) ble det innført en ordning med refusjon av dokumentavgift ved sammenslutning av energiverk. Ordningen ble senere utvidet til å gjelde omdannelse av energiverk fra kommunale bedrifter til aksjeselskaper og ved oppsplitting av energiverk eller ved omdannelse til konsern, jf. St. Prp. nr. 82 (1990-91) og St. Prp. nr. 1 (1996-97). Det viktigste formålet med refusjonsordningen var å bedre rammebetingelsene og legge til rette for ønskelige selskapsmessige strukturendringer innenfor energisektoren ved å redusere kostnadene ved slike strukturendringer. Lovgiver forventet at en refusjonsordning ville stimulere til sammenslutninger som kunne gi energimessige fordeler, bedret drift og økonomi, samt bidra til en mer enhetlig forsyningsstandard jf. St. Prp. nr. 1 (1986-87) s. 77.

I 1998 besluttet Stortinget å avvikle denne ordningen med virkning fra 1999. Begrunnelsen var at man ikke lenger så det som hensiktsmessig at staten støttet denne typen omorganiseringer gjennom et dokumentavgiftsfritak. Det ble blant annet vist til at det ikke fantes tilsvarende ordninger med refusjon av dokumentavgift som var innrettet mot strukturendringer og omorganiseringer i andre sektorer. En fjerning av ordningen ville derfor gi likebehandling mellom kraftsektoren og annen virksomhet.

I dag er gjeldende rett etter Stortingets vedtak om dokumentavgift § 1 at det skal betales dokumentavgift ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Forutsetningen for at det oppstår plikt til å svare dokumentavgift, er at det i tinglysingsrettslig forstand foreligger "hjemmelsoverføring". Det er med andre ord tinglysingen, og ikke selve omorganiseringen, som utløserplikten til å svare dokumentavgift.

3. NTES VURDERING AV FORSLAGET

NTEs primære innvending til forslaget, knytter seg til ikrafttredelsestidspunktet for den foreslåtte endringen, som er satt til 1. januar 2016. Vi mener at det bør åpnes opp for – i alle fall i en overgangsperiode – at også omorganiseringer som er gjennomført forut for 1. januar 2016, men der tinglysningen av hjemmelsoverføringen til eiendom skjer etter dette tidspunkt, også bør omfattes av avgiftsfritaket.

Når det gjelder omorganiseringer som finner sted etter 1. januar 2016 er det i høringsforslaget ikke satt som vilkår at både omorganiseringen og tinglysningen av hjemmelsoverføringen må skje samtidig, eller at tinglysningen må skje innen en viss tidsperiode etter gjennomføringen av omorganiseringen for at man skal nyte godt av avgiftsfritaket. I et tenkt tilfelle kan man derfor se for seg at det kan gå flere år mellom omorganiseringen og tinglysningen, dersom man av ulike grunner mener at dette er hensiktsmessig. Følgelig er det ingenting som skulle tilsi at ikke også omorganiseringer som er gjennomført forut for 1. januar 2016, men der man registrerer hjemmelsoverføringen etter 1. januar 2016, i en overgangsperiode skal omfattes av det foreslåtte avgiftsfritaket.

For det første er NTEs forslag begrunnet i at det er selve tinglysingen av hjemmelen som utløserplikten til å svare dokumentavgift, og følgelig burde det være uten betydning om selve omorganiseringen har skjedd på et tidligere tidspunkt. Selskaper som allerede har foretatt en omorganisering i henhold til de hjemlene som omfattes av det foreslåtte avgiftsfritaket, men som ennå ikke har tinglyst hjemmelsoverføringen, burde derfor også omfattes av de nye reglene på lik linje med selskaper som gjennomfører både omorganisering og hjemmelsoverføring etter 1. januar 2016. Rimelighetshensyn og likhetsbetraktninger tilsier at disse tilfellene behandles likt,

det vil si uavhengig av når selve omorganiseringen fant sted. Det avgjørende for om man faller inn under fritaksreglene bør være tinglysingstidspunktet

For det andre vil en overgangsregel slik NTE foreslår bidra til å avhjelpe de uheldige konsekvensene av de mange tilfellene av unnlatt tinglysning som er et resultat av dagens system. Dermed vil vårt forslag også bidra til at hensynene bak departementets lovforslag i større grad blir oppnådd. Dagens situasjon der en stor mengde eiendomsoverdragelser i forbindelse med tidligere omorganiseringer ikke er blitt fulgt opp med tinglysning av hjemmelsoverføring, er meget uheldig for tinglysingsregisterets troverdighet. Lovforslaget om fritak for dokumentavgift har nettopp til hensikt å minke andelen unnlatte registreringer og dermed bidra til en større grad av sammenheng mellom faktisk eierskap til eiendom, og de tinglyste hjemler, jf. høringsnotatet side 4-5. Dersom det ikke gis en overgangsregel slik NTE foreslår, ved at man får anledning til å rydde opp i tilfeller hvor eiendomsrett og hjemmel til eiendom ligger i forskjellige selskaper fra gammelt av, vil en stor mengde selskaper heller ikke i fremtiden få anledning til å delta i restruktureringsprosesser uten at det påløper betydelig dokumentavgift. Departementets målsetting om å legge til rette for ønskede restruktureringer ved å fjerne den hindringen dokumentavgiften i dag representerer, vil således oppnås i langt større grad dersom det gis en slik overgangsregel som NTE foreslår.

For det tredje vil NTEs forslag til endring hverken medføre økte administrative byrder for avgiftsmyndighetene, eller redusert proveny for staten. Dersom ikrafttredelsesbestemmelsen i lovforslaget opprettholdes uten en overgangsregel slik NTE foreslår, er det lite sannsynlig at selskaper som har gjennomført en omorganisering forut for 1. januar 2016, men uten tinglysning av hjemmelsoverføring, senere vil foreta en slik tinglysning som potensielt vil kunne innebære en betydelig avgiftsbelastning. Disse omorganiseringene vil derfor sannsynligvis aldri generere noe avgiftsproveny for staten, og det vil derfor fremdeles være betydelige avvik mellom det reelle eierforhold og de registrerte hjemler.

NTE er av den oppfatningen at lovforslaget bør endres slik at det bidrar til at flest mulig velger å tinglyse hjemmelsoverganger. Dersom det gis en overgangsregel for selskaper som har omorganisert før 1. januar 2016, men der hjemmelen til eiendommen ikke er overført og tinglyst, vil sannsynligheten for at disse selskapene velger å tinglyse hjemmelsovergangene øke betraktelig sammenlignet med det tilfellet at lovforslaget står uendret.

4. FORSLAG

NTE kan se at departementet vil ønske å ha en form for ikrafttredelsestidspunkt for de nye reglene. For å ivareta dette, men samtidig imøtekomme de forhold vi har redegjort for i det foregående, foreslår NTE at reglenes ikrafttredelsestidspunkt som 1. januar 2016 beholdes, men at det innføres en overgangsregel som fanger opp de tilfellene og hensyn som vi har redegjort for i det foregående. NTE foreslår derfor at selskaper som har foretatt omorganiseringer forut for 1. januar 2016 i medhold av skatteloven §§ 11-2 til 11-5, 11-11 og 11-2 med tilhørende forskrifter, men der hjemmelen til eiendommer ikke er blitt overdratt og tinglyst samtidig med overføringen av eiendomsretten, i en overgangsperiode på 1-2 år fra 1. januar 2016 gis en mulighet til å tinglyse hjemmelsovergangen etter 1. januar 2016 uten at dette utløser dokumentavgift.

Særlig i konsernforhold (men også i andre situasjoner) vil det i årenes løp kunne være gjennomført flere overdragelser av samme eiendom til nye selskaper gjennom ulike former for restruktureringer, men der hjemmelen til eiendommen er blitt liggende igjen hos den opprinnelige eieren til eiendommen for å unngå utløsning av dokumentavgift ved de enkelte overdragelsene. Man kan f.eks. tenke seg at man nå ønsker å foreta en utfisjonering av en eiendom, men der hjemmelen til denne eiendommen ikke ligger hos det utfisjonerende selskapet, men hos annet selskap som var eier av eiendommen for flere år siden. For at overgangsregelen skal ha noen effekt bør det derfor presiseres at unntaket fra dokumentavgift også kommer til anvendelse der hvor hjemmelen til eiendommen som overdras ligger hos et annet selskap enn de som inngår som direkte part i transaksjonen/omorganiseringen.

Denne overgangsregelen bør begrenses til de tilfellene der selskapet kan dokumentere at den aktuelle omorganisering er gjennomført i medhold av de hjemlene som høringsforslaget legger

opp til skal omfattes av avgiftsfritaket. Ved en slik overgangsregel vil man få ryddet opp i de aller fleste tilfellene der hjemmelsregisteret ikke stemmer overens med de faktiske eierforhold.

Etter utløpet av denne overgangsperioden vil man falle tilbake på lovens hovedregel slik at for omorganiseringer som er foretatt forut for 1. januar 2016, men der man overfører hjemmelen til eiendommen på et senere tidspunkt, vil registreringen av hjemmelsoverføringen utløse dokumentavgift.

Med hilsen

Christian Stav
konsernsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift